

SZÉKESFEHÉRVÁR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nádor-utca 7.

Telefon-szám: 119.

Hirdetések és előfizetési pénzek a kiadóhivatalba küldendők.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

FÉNYES LÁSZLÓ.

Előfizetési árak: Fél évre 9 K. — Negyedévre 4 K. Egy évre 16 K. — Egy évi 30 K. — Egy évi 30 K. — A lap megjelenik: Hétfőn, szerdán és szombaton, este 6 órakor.

Epilógus egy beszédhez.

Villámolt a zsendő...

Tekintve, hogy vannak még fontosabb dolgok a világon mint egy-egy demagóg beszéde, csak most jutunk hozzá, hogy azzal a beszéddel foglalkozunk néhány rövid sorban, a melyet Erdőssy Bódog, márczius 15-ikének napját akarván ünnepelni, mondott el a függetlenségi kör estélyén. Nem politikai részével akarunk foglalkozni, az a beszéd annak a pártnak a szempontjából igen jeles beszéd volt, sőt szónoki szempontból is igen tetszetős. Mindenkiné meg legyen adva a magáé, még Erdőssy Bódog tanár ur különben tiszteletre méltó, de kicsiny személyének is. Mi akkor sem foglalkoztunk volna a dologgal, ha Erdőssy ur egy magán társalgásba végzi retorikái stílygyakorlatát. Elvégre is, Erdőssy tanár ur is szabad az, a mi minden gyerkőczenek: egymás mellé ragasztja a színes papírszalagokat s koszorúkat lejére teszi. Amde Erdőssy Bódog tanár ur a függetlenségi kör, tehát egy tiszteletre méltó testület estélyén, annak megbízásából volt szerencsés a beszédét elmondani, ez a testület tehát súlyt kölcsönöz Erdőssy tanár ur szavainak, a nélkül, hogy annak a beszédnek bizonyos passzusaihoz maguk a függetlenségi kör tagjai is hozzájárulnának.

Erdőssy tanár ur a többek közt, mint annak idején röviden mindjárt szöve is tettük — márczius 15-ikén jottak látta a társadalmi ünneplés helyi politikai vittni bele és hozzá rugni gr. Zichy

Jenő személyéhez és a Vörösmarty-körhöz.

Erdőssy Bódog ur a többek közt a követeléseket mondta:

„Nem mulatni való e az, hogy a város egyik társadalmi köre szintén összejövetelt rendez a mai ünnepen s a díszos ünneplék egy férfiú igére figyelnek, ki meglátottan az emlékeztető, és illetve a szabadság szeretetével hirdeti nekik a nagy márcziusi eszméket, s ugyanez a férfi néhány hónappal előbb, óriás vagyónál, nagy szerencsésággal rendezett e város polgárait, hogy megakadályozza a meggyőződés szabad megváltkozását s haligatói közt lelkesednek szabadság-dicsőítő szavain azok, kik e törekvésben minden erejükkel segítségére voltak. Az ilyen ünneplésre ilik a költő dorgáló szava: Káromkodás szent márd ne valjon!”

Erdőssy tanár ur mellőzte az udvariasság, a tapintat követelményeit. Helyes, rájuk félre őket mind a ketten.

De legyen szíves megmondani e város közönségének, a melyhez tartozni Erdőssy tanár ur is elég szerencsés, milyen alapon veszi magának a bátorságot a város legelőkelőbb kultúrtesztület, mint valami rossz iskolás gyereket lekapni a lábáról azért, mert az a Vörösmarty-kör szintén batorkodik megünnepelni márczius 15-ikét? Hát mit gondolnak Erdőssy ur és igen kevés számú hasonló gondolkodói annak a körnek: a hazafiságot ők kibérelték? Szabadsalmuk van márczius 15-re? Mutassák meg a szabadságukat. A tanár ur szeliktud érdemelne a történelemből, hogy nem tudja: a szabadságharc veritani nem partiköréért, hanem az egész egység magyar hazáért haltak meg. Az volna botrány, ha akadna testület, a melyek nem

ünnepelne meg márczius ünnepeit.

Hogy pedig O Félcsége egyetlen valóságos belső titkos tanácsosát azért támadja meg magyar ember, mert márczius 15-ikén a márcziusi eszméket dicsőíti és figyelemzetet a kamarai veszedelmek voltára, az már csakugyan abszurdum. A ki ezt teszi vagy osztrák érzelmi, vagy nem képes éretten gondolkodni feltűnési viselkedetétől. Erdőssy tanár urról azt mondják, hogy gyűlöli az osztrákokat.

HIREK.

A rabiskola.

— A „Székesfehérvár” tudósítójától. —

A tudósítónak még a börtön cellák lakatain át, a vasajkón is szabad bemenete van. Kettős alást terjeszt a daróc-zubonyos lékek közt: terjesztve az ismereteket nemes is üdülést hoz a vizitálóknak órákon, napokon, években át élt kait lélekek. A legnevesebb emberi intézmények egyiké: a rabiskola, fájdalom csak kevés helyen honosult meg, tisztán az emberi közönység miatt. De Székesfehérváron állhatatlanul működik s ezt az iskolát volt alkalom a napokban megtekinteni, a rabiskola egyenesen közgyűlési alkalmából. Ez a csodálatos, zajlatlan működő egyetem tartja fenn az iskolát.

Egyeszeri munka terében padokon ülnek durva darozmások kitaszítottjai az emberi társadalomnak. A testük most is fegverés örlést adhat van, a börtönkörök ott állanak az ajtóban, de a léleket messze vezet tanárjuk adata, a homán a terebe betévedt napugár is jött.

Eppen a földrajzból magyaráz nekik, a forró évez eszlás világról, a buja tenyészetről, a végtelen szabad tengerrel... A szürke

TÁRCZA.

Bucus a szinpadtól.

Irtá: Szalóczy Irán.

Kedves Szerkesztő Ur!

Azt akarja, hogy az én saját külön kis világomnak magam legyenek a történet írja. Elmoudjmag, hogy volt, mint volt az első lépés, a melyet elfogultva tettem meg a szinpadon s kitőlsem a közl mostanig, a mikor magint csak meghatóttan tettem meg az utolsó. Ha álomok országának királyai számitánának az európai concertben, tudom Istentem, hogy én ülnek a muszka eszárar oldalán.

De hát tudja mi kedves szerkesztő ur, hagyjuk a történeteket, hagyjuk az álomokat, s inkább mondok önnek egy jó-rössé vizezet?

Nem kell, még ez sem kell? Ugy tesz, akár csak az én egyik szerepem, Aspasia, mikor a pupája kolibri nyelvvel kintja, olyan szilárdan utasít vissza minden más ajálatot. Csak az én történetem kell! De ha nincs történetem!? Ha én egyáltalán nem történetem, csak elmulok, hát tehát én arról?

Mert tetszik tudni, van egy külbübség és egy hasonlóság magam legyek az egy szinpadbörök között. A külbübség az, hogy azt fel-fújtlak, engem bizony, — kritikussam a megmondható — nem „fujtak” fel. S már most azt is tudja, hogy mi a hasonlóság? Hogy

nemlaketten nyomatlanul tanom el a földszívről — a szinpadbörök is, én is.

S míg ez utóbbi elmulásánál a körül álló és bámszóködo gyerekek szemé tele lesz szinpados folyadékkal, taln az én körülöttem lévő jó barátok szemébe is megessillan majd egy köny s azt mondják, de kar, hogy elmul.

Hja igaz, de Önnek nem hasonlat és érzélgősség kell, hanem történet! Édes Istentem, hál vegyek egy kis historiat! Megáljon, szent-nézek magam körül.

Azért gyűjteményezből egy szegény férfi arez, egy klasszikus művészfő néz rem szemrehányóan, mintha csak azt mondaná, megállj te hátatlan, hál már elfelejtetted, hogy én vagyok a kezdet!

Az ám, az én kedves és kitűnő zongora mestereim Aggházy Károly! Valahányszor nem tudtam a lezékelt (pedig ez igen gyakran esett meg!) mindig valami öktelen hümezsággal izgelyeztem elitni a dolgot s ez sikerült is. Akkor mindig nevette jóslta: lehetetlenség, hogy magából színeszőne ne legyen!

Ugyanebben az időben Káldy Gyula oktató az énekművészetre, ehhez valamivel több hajlandóságom volt mint a zongorához. (Br.)

Az én szeretett zongoramestereim addig beszél hát édes Apám fejébe, a míg az én jó Öregem, csakugyan beugrott. S miután két hónapig Rákosi Sándi iskolájában okultam mint privát növendék, megengedte, hogy idegen név alatt, idegen városban próbáljam kibontani

kormányozható szárnyaimat.

Ez az idegen város Székesfehérvár volt, a név pedig az, a melyet már azóta annyira megszoktam, hogy most, mikor már csak napok kérdése, hogy örökre elveszítsem, egy értem, mintha kiertestvéremet operálnék el tőlem, Na de Dúdiéaz is tudltsé s így én is csak elviselem valdegy, hogy önnekem tele mellettem hal meg.

Igen, az 1895. február (nem tudom, hányadik napján) leptem fel a helybeli színházban, Boxelan szerepeim s nem fűtöltek ki — sőt a rám nézve akkor teljesen idegen sajtó és közönség meg volt elégedve, — vagy legalább is így mutatlak.

Ez tehát megtörtént, csakhogy szülieim nem engedték meg, hogy elszereződjem, ott-hon kellett maradnom. 1895. nyarán kimentem édesanyuammal Birmingham-be rokonokat látog tására. Ott ajánlatot kaptam egy 4 hónapra terjedő hangverseny körútra, a mit én el is fogadtam.

Ebből a négy hónapból lett aztán 11 hónap s én bejartam Angol, Skót és Írország legnagyobb városait, összesen 26-ot.

Minden túlnyomóbb lelkifurdalás nélkül felszaptam koncert-ekeneknek. Az egész szereplő társaság színg angol volt, csak én voltam magyar.

Minden valószínűség szerint ennek a velem született tulajdonságomnak köszönhetően sikereimnek 90 százalékát. Na de ezt a vélet-

ruhás, csontos, sápadt arcu emberek tátott szájjal hallgatták: én Istenen micsoda boldogság volna ott lenni...

Hogy szűtének között, a tárgyaló teremből ismerős arczokat látok. Bizony megváltoztak. A végtárgyalás izgalmait után, a változhatlan sors szomorú nyugalmában ezek az arczok átváltoztek. Megsíványodva, az arczok alap-charaktere jében kifejezésre jut, az élesen szaggató p. csontok közt a villogó szemek nyitott kör-kéretű beszélik a lelek indulatait.

Ovár: Varga Dániel, a rabiskola derek mestere felszólítja őket egymásután. Ki vilgósabb, ki zavartabb feleleteket ad, a szemük hogy mióta járja ezt az iskolát. Egy nyugtalan ismerős rá kul olvas. A hana, a szemjárás olyan ismerős. A Csikvári Jánosé, a ki feltételeg-séggel megölte kedvesét. Mikor az esküdtek verdiktjét kihirdették előtte: orjogott és tombolt, öngyilkossági kísérletet követett el, azóta megnyugodott. Egyik legszorgalmasabb növendéke az iskolának. De még most is olyan zavart, ideges a beszéd, az olvasás. Szavakat hágy el, a leteket fordított sorrendben mondja ki és valami esodás, villogó mosolygása van a szemének. Nagy nyugtalansága a léleknek, a mely „a Juli” nevezéssel egykor úgy megbomlott. Irás, olvasás, számtan, földrajz, történelem, egy kis természetudomány, ezekből nyerekek oktatók kérészer helenként, két-két órán át. Szívesen, örömmel mennek az órára mind a tanítványok nem lehet boldogulni. Ha kerébe törnek őket, akkor se tanulnak meg az ábcét sem.

Valami jószág, megnyugvásra into érzéssel hagyat el az iskolát: imi számkivett emberek is részesülnek a lelki üdvözletteményben. És minden börtönben töltött időnél jobban nevel ez a néhány óra iskola idő. Újházy Sándor is, főügyész volt idejövetelekor az iskola közelményezése, mint a rabegyesületnek hivatalból választmányi tagja 6 intzi a rabok segélygyletét és Daróczy István törvényészi elnök, egyezsmind az egyesület elnöke jéságos gondossága teszi lehetővé, az egyesület által fenntartott iskola működését a rabok segélyezését.

Van abban valami etikai szép, hogy az ügyesség vezetjük a ki megvárólja, s a törvényészek elnöke, a ki elhitteti a vádlottakat, mikor ezek már a fogházban vannak, 6k gondoskodnak a rabok lehetsé jóvoltáról.

A székesfehérvári és fejmegyei rabsegélyező-egyesület pnteken delután tartotta rendes évi közgyűlést Daróczy István elnöklete alatt. A számadások rendben találattak s a felmentvényt megadták. A rabiskola a múlt év folyamán, a letartóztatva volt 519 férfi közül 446-t részesített oktatásban s nyugvóhárom rabot, vagy vizsgálati foglyot, több esetben annak családját is, segélyezésben.

Az egyesületnek 2891 kor. 76 fillér tőkéje van s jövedelmét a kamatokon kívül, a minisz-

térium 400 koronás évi adománya és több egyes adomány képeztek. Így pl. dr. Steiner Jákó ügyvéd Kospert Józseffel szemben fenadlók követelesre ügyében 110 kor. 34 fillért adott az egyesületnek.

Az elmúlt évben alapító tagok lettek: Velencei Község, gr. Esterházy László, a sárbogárdi lakaregypénztár. Védiki rendes tagokként beléptek: Martonvásár, Mány, Dunapentele községek, Salamon Róbert, Fantusz János, Schwaiger Ferencz polgári lakosok, Fildörk Viktor, Csöngedy István sponyati lakosok. Az év végén az alapító tagok száma 31, a rendes tagok száma 30 volt. A közgyűlés Papi Miksa dr. indítványára jegyzéknyitványt készítetett szavazott Daróczy István elnöknek az egyesület kitűnő vezetéséért.

Tisza Kálmán állapota. Magyarország legnagyobb államferfia halálos agyán fekszik s a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhetik. A nagy beteg horgylte az egész városban folytonos betegdortyárt képezt. Legutolsó táviratunk a fővárosból delután 5 órakor kelt s így szól:

Tisza Kálmán állapota reménytelen, érvérés minimumra szállt le, katasztrófa minden perében várható.

Eljegyzés. Gránfeld László, a lovasbéri nyelgyógyelvt titkára, eljegyezte Vörös Vilma kisasszonyt, Vörös József szálloda tulajdonos leányát, Budapestben.

A városi közgyűlés Székesfehérvár szah, kir. város törvényhatóságának márczus havi közgyűlése 24-iken, hétfőn lesz, melynek tárgyszorzata a következő:

Horvácsy Nándor miniszter leírta, kereskedelmiügyi miniszterre történt kinevezése tárgyában. — Városi tanács elölterjesztése a terbe volt pénzügyi szabály egátsere tárgyszorosa. — Városi tanács elölterjesztése a jászár esztorna mellett elerülő rétnek a esztorna mellett közlekedés eszójából lenni megvétel tárgyában. — Városi tanács elölterjesztése a halutakra felvett költségeloirányzati eszöznek felhasználása tárgyában. — Városi tanács elölterjesztése a nád arának megváltozása tárgyában. — Nyugdíj felnyelési bizottság elölterjesztése Schwaner János vezérhajó nagydíjaztatása ügyében. — Polgármesteri jelentés a régi megyei kózkórházi épültre vonatkozólag. — Tóth István hivatalos jelentése a kisebb bizottságok, szakosztályok s választmányok kikészítése, illetve újra alakítása tárgyában. — Rendőrlapintási hivatal kihirdetése végett bemutatja öv. Marton Lajosné kérségét okvetel. — Párizs, hurok, huz, tag indítványa a kálteki építkezések szabályozása tárgyában. — Udvarhely vármegyei közönsége pártolás végett megküldi az 1883. évi 44. t. cz. 50. § a módosítása tárgyában intezett feliratát. — Városi tanács elölterjesztése

Ballazsa Margit IV. éves tanítóképezdeli hallgatóinak tanulmányainak folytatására és befejezésre 800 korona segély megadása iránt beadott kérvényére. — Városi tanács elölterjesztése öv. Tóth Józsefné, volt városi tanító özvegye kérvényére, melyben özvegy a nyugdíját 800 koronára kéri felemleni. — Városi tanács elölterjesztése a városi árvaepézek és közpénzek elhelyezése tárgyában. — Polgármester beérésére a városi pénzügy vizsgálatáról felvett jegyzéknyitványt. — Polgármester elölterjesztése a régi megyei kózkórház tárgyában.

A városkereszt egylet élése. A városkereszt egylet Székesfehérvári filoklána választmány a deléltől Havranek Józsefné és Rósz István elnökök vezetésé alatt újást tartott. Első sorban is felolvasták a központi igazgatóság koszonó iratát, hogy a székesfehérvári fiók új életre kelt s működésével egyik legtovábbnyabb tagja lett az országos egyletnek. Azután Havranek Józsefné elnöknek szép, meleg szavak kíséretében adta át a Vörös-Kereszt Egylet elisméré díszlekvélet Flögl Karolin számára, a ki az egyesületnek régi lelkes tagja. A ritka kitüntetést Miria Valéria filerceg asszony saját kezű aláírásával van elátva. Havranekné urnó szép beszédje után Flögl Karolin könyegk meglatva mondott koszonélet.

A választmány ezután elhatározta, hogy április 20-22-ike közt egy hangversenyt rendezze az egyesület javára s a hangverseny rendezése Havranek Józsefné elnöklete alatt bizottság küldött ki, a melynek tagjai lettek: Fittler Béla, Flögl Karolin, Suetzer Nándor és Werthelm Armin.

Ezután a választmány testületel atvonult dr. Vörös Gyula püspökhöz tisztelőgi. Az hivatalos bevitel Reo István főkaptányi mondta, a kinek szavaival Vörös püspök igen meleg hangon válaszolt, biztatván az egyesületet erkölel és anyagi támogatásról.

A posta sikkasztás. A 38000 koronás posta-sikkasztás ügyében a nyomasztó még mindi erkölelmeteloni folyik. Berzi Béla a budapesti államrendeszt kapitányja tegnap intett Székesfehérvárról járt s váratlanul újbl hátkutatást tartott Szalai József postaszólgánál, de ismét semmi nyomra sem találtatt. Azonkívül a kérdéses napra a postán működésben volt tisztviselőket taggatta oraszamura s ilyekzezt koszerkereséssel zavarta hozni őket, de ezek annyira világtalan megfellelt, hogy a legjobbakarat mellet sem lehetett őket zyanuba fogni. Ugy latszik, hogy a budapesti postaszólgaszólgaszó nyeres napos késlekedése megbuzgatja magát. A helybeli posta főnökségtől különben

len erényemet ki is aknázza az én osztrák származásu, de végleg elangolodott impresszionizm - Mr. Burgstaller - s két araszos betűkkel hirdette: „Hungarian Primadonna on Paris” S ennek fele legalább is igaz volt.

A harmadik városunk New-Castle volt, a hol két hetet töltöttünk s mi törvén tagadás, az 5-6-ik előadás int már elfogyott a vágott dohánynom, illetőleg a tudományom és már nem tudtam, mit énekeljek?!

A mint kottáim között bönöszégek, egyszer csak kezembe akad egy árva kis nóta, a melyet Nelli szokott a „Bányamester”-ben cizengeni:

Mert basuljak én egy férfiert.
Amid több az egész.
Egy szép leány eskü lobbat ér.
Mint az ovesz.
Mint az ovesz eskü ferti nem.”

Es mivel ebben Nelliknek tökéletes igaza van, gondoltam magamban: szemtelenség segis! Ebből ugyan aligha fognak egy kukkot is érteni, legfeljebb a refráinját, mert az volna pátkul van, tudmillek rámutatva egy-egy férfire - válogat, az aztán Anglia legmatikus fiainak is tetszett.

Ettől kezdve az én impresszionizm ezt a kis dalt kinevezte piéemnek s Rondó név alatt úgy hirdette, mintha a szerző azt egyes-nesen nekem írta volna, ennek már fele sem volt igaz, hanem Zeller azért e felől egész nyugodtan alhatik, szégyent nem hoztam a fejére.

En aztán 23 városban s később London két legelőkelőbb clubjában, mint a Groswner-

club és a Newyrie-club estélyein is mindig eszék ezt énekeltem.

Egész körútam - vagy tán egész életem - leguevezetéséből rósa a glaskowi szereplésem volt. Ellatva egy hatalmas drukkát, el készítve a legrosszabbra, érkezttem oda. Elgondolva, ha néhány hetel azedőt Patti-t kipszozgott, hát akkor az én szégyen fejemmel mi fog történni, azt el sem tudtam kis eszemmel képzélni. Akkor Glaskow-ban orsz. kereskedelmi kiállítás volt s ennek a területén épült ériás teremben - mintegy 8-9 ezer ember foglalt magában - kellett fellépnem. Mikor én ezt a termet megláttam, első és igen természetes gondolatom az volt, hogy legjobbold volna megszönni. Csak hogy sok időm nem volt a gondolkodásra s egyszer csak azon vettem észre magamat, hogy már énekelek is! Hanem mikor elvégeztem, egyszer csak felhangzik egy esodlatos elorus, mely minden-het inkább, esak a spherák zenéjéhez nem hasonlítható. Mert mikor ezer és ezer száj esúresorit s a melyik nem esúresorit az is fityyil teljes tündérből, na azt hiszem, hogy ehhez képest egy angol-bur golyózápor esak sült lehet!

Hogy én miképpen kezmergetem vizsgá az öltözömb, maig is rejtelj életöm. Szégyén élés Anya, a ki mindég szivoblogva leste a hatást, esondós részvétellel nézte megcsomúsílésemet.

Egyszer csak beront Mr. Burgstaller és

vonsszol magával, hogy utrazzak, hisz ez a a futyvirág a legnagyobb elismerés, a mi esak érhet és én hamarjában aig értve meg a helyzetet, egészen követtem s énekeltem kis Rondóm, a mely azután is minden este 3-4-szer ismeteltettek meg. Így éreztem én egy rövid meglet óran belül a legnagyobb örömet. Mindenesre az ott töltött hét nap volt életem legdicsőségesebb hete.

Bár Brighton, Lenington, Tunbridge-Wels stb. mind igen szép emlokeket juttat eszembe. Így Brightonban egy a messze tengerben épült teremben szerepeltem. Lenington pedig az egész terem szifolya volt kis szöske hajú leánykákkal - nem miylen tudom lénynevelni intezet növendékei - s tapoltak épp úgy lelkesen, mint máskor az evening dresses szép bácsi.

Erfől a körúrtól akár egy kisebb fajta könyvet is irhatnék, de mivel semmi ambízióm az irást hoz, míg kevésbé a sajátos könyvtárainak gyarapításához, megelégszem annak a konstátálással, hogy mivel senki sem lehet prófetta a saját hozzájáról, hát én is kódos Angliába arattam legelsőb sikereimert. Persze, Ön erre azt is mondhatja, könyvi ilyet mesélni, elég messze van ide Anglia! Ahó, kedves kritikus szerkesztő ur, van ám egy egész album kritikám, ha úgy tetszik, végig olvashatja az egészét. S ön mint szigori kritikus, azt hiszem, nem vonja kétségbe angol collegának pártállanságát. Többek közt, int a „St. Paul”-s, amely

a következő felhívást tettük:

Felhívás.

A folyó hó 4-én feladott s elveszett szelvényeket tartalmazó egyik pénzlevél, mint becses lapjában közölte lett, a magyar takarékpénztárak központi jelzőkönyve által kiadott záloglevél szelvényekén kívül az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár egy szelvényének ez év őszi értékelését is — darabonként 120 kor. értékben, összesen 480 korona — tartalmazta.

Miután kívánatos volna ezen a székesfehérvári takarékpénztárnál beavaltot osztalek szelvények számát tudni, tiszteltül felkéröm a részvény birtokosait, hogy a jövőben a tulajdonosok, szíveskednek a szükséges adatok szolgáltatására végeztetett hivatali megjelenéskor, esetleg a kívánt adatokat levélleg közölni.

Székesfehérvár, 1902. március 21.

Brünner János
p. felügy.

— **Kinevezés.** Havranek József polgármester a járványkórház orvosává dr. Kecskán Livius orvost nevezte ki.

— **Halálozások.** Özv. dr. Schlesinger Zsigmondné a hó 20-án 96 éves korában elhunyt. Az agy matrona halálát a Pláner-eselődöt borította gyászba.

Özv. Varga Józsefné, szül. Szepelt Terézia a hó 22-én 66 éves korában elhunyt. Halálát leányai Varga Karoltn és Róza siratták:

— **Éltetés.** Néhány nap óta egy kereskedő eltűnéséről beszélnek a városban, különfeleképpen kommentálva azt. A tény a következő: A *Friedmann-testvérek* bókerekedő-cég, két év fennállása után a napokban fizetés képtelenségét jelentett s kedd óta a cég egyik tagja *Friedmann Antal* Székesfehérvárról, a nélkül, hogy valaki tudná, hogy hol tartózkodik, eltűnt. Friedmann a kerékpár-egyesületnek pénztárosok volt s mintegy 200 korona pénzt az egyetlen elszámolatlan. A kerékpár-egyesület választmánya tegnap a könyveket Friedmann üzletéből magához vette, de pénzt nem talált. Az eltűnt kereskedő fivére: *Friedmann Márton* semmi felvilágosítást nem tud adni bátyja hullétérfel.

— **Erdőegés.** A Lovasberény határához tartozó madapi erdő szélén e hó 19-én *Czank János* lovasberényi lakos gyermekei 14 és 13 éves fiúk — tüzet raktak. A szarvas avar esaképpan lángba borult és az erdő *9/10 részét* területen teljesen leégett. Az volt a szerencse, hogy a közszelvény gyorsan ott termettek s árkot vonva a további kármak elejét vették. *Vargha István* főerdész a kárt okozók szüleit ellen följelentést tett.

biografiámmal együtt arcképeimet is közli.

Elég az hozzá, hogy 96. tavaszán rajtam is erőt vett a homvágy s hazajöttem.

Bvva Lajos, a budapesti népszínház akkori igazgatójának felhívására a kiállítás tartalmazta alatt, amíg *Komáromi* Mariska üdült, az „Ezer év” minden második előadásán én örökleten négyes szerepét.

Aztán ez is elmuld s én jól kifarsangolva magamat, 97 tavaszán végre komolyan elszereztem Nagy-Szebenbe *Bokody* Antal társulatához. Egy év alatt 11 (mond tizenegy) városát jártam végig, s hála Istennek ez nem volt okom megbánni, mindgyikre csak kellemesen emlékezem vissza.

S miután a 98—99-iki sánsót a *Magyar Színház*-nál szerencsésen át Rolli-Pollitzam, keráltam *Szalkai* Lajos társulatával Veszprémbe, onnan Székesfehérvárra. Itt érdememen felül annyira elhalmozott szeretettel az én kedves közönségem, hogy mikor New-York szépeiben sirva bucsuztam, éreztem, hogy leg-hőbb vágyam, ide visszajönni.

A következő telet Szatmáron töltöttem s bár ott is igen kellemesen multak napjaim, nem tudtam feledni az én szeretett közönségemet, s csak arra törekedtem, hogy visszakérlehessek ide közéjük.

Ez sikerült is, s én szerény tehetségemtől telhetőleg igyekeztem kedvökben járni, ha rossz kedvük volt felvidítani őket. Hogy ez az-

— **Medálialk és borralak** Van még humor az emberekben s egyszer egyszer érdemkomikumot produkálnak, a min nevetni lehet. A székesfehérvári szimpártoló egyesület választmányja tegnap segélyezéssel és díjazással, világpostával és tombolával egybekötött medálialk osztogató gyűlést tartott s a távozó színeszek — mint valami rokkant hadastábornok — közt: városégi érmet, továbbá mint valami nőt napzsámok közt: borralakot osztogattott ki. Valóságos operette komédia, hogy a székeseknek elismerő és még elismerőbb és legelismertőbb okleveleket, melléjük pedig husz és negyven koronát adományoztak. Ez rüpaes tempó, de nem a színeszek, hanem a mi részünköl. A kinek mint embernek szüksége van a segítségre, azt titokban segítse meg a szimpártoló egyesület, főleg a cöbörst, vagy a zenekari tagokat, de ne rendezzen nyilvános vesszőfutásokat harmincz és negyven koronáért. Azzal nem is foglalkoztak, hogy a választmányi kritikusok olyan kritikái határozatokat hoztak, hogy nem lehet mást tenni, mint — mosolyogni.

Van bennünk anyói regard, hogy a választmányi ülésen jelen voltak, nevét nem közöljük. Tévedni emberi dolog s különböz is nem a választmány, hanem az alapszabályok a hibások. Beadottak négy *Korvony*, *Igmándi* Ferencz nyolcztan koronát, *Pasztor* Margit 40 kor., *várdi Romváry* Lajos sugó 50 kor. kapott, *F. Lányi* Irma kérvényét, a melyben felhozza, hogy egy rajza esett sérelmeért bírói uttal becsesebb lovaság elégetélt vett s ezért neki 200 koronát kelvén fizetni, segélyért folyamodik, feltehetőek. Nagy vita indult meg a *jutalmazásoknál*. Vegye ügy indulni meg a *Szalóczy* Irén ne jutalmat hanem a szokottnál különösebb elismerést kivelve kapjon. (1) Negyven negyven koronát jutalmat és rendes elismerő oklevelet kapnak: *F. Lányi* Irma, *Foti* Frída, *Dulich* Mariska, *Fereny* József, *Kovács* Sándor, *Kulmar* József. A kóristák összesen 100 koronát. *Tiszai* és *Dóri* egy-egy százzalval maradtak kisebbségben.

— **A sorozás Sárboárdon.** A sárboárdi járás sorozó bizottsága március 17-61 — 21-g tartott működése alatt 88. jelentkezőből: 88 hadköteles vált be.

A gazdasági ismételő-iskola Tegnap pénteken a fejménye gazdasági egyesület tervében folyt le a *szaktantus gazdasági ismételő-iskola* nyolcztan összehitt értekezlet. Az iskola létesítésének eszméje egy városi közgyűlésen *Höbner* Karolytól eredt s az ő indítványára a közgyűlés fölött a kormányhoz annak létesítése érdekében. A földművelésügyi miniszter *Fereny* Károlyt a komáromi földművelés iskola igazgatóját küldte, le az érte. ezletre, a mely gr. *Fosztott* Benő elnöklete alatt és *Havranek* József polgármester előadása alapján azt a határozatot

tán megnyire sikerült nem tudom. De én meg-tettém, amit tehettem.

Nem hagyhatom említés nélkül, hogy a téli sánsót meg előzőleg Szombathelyen is szepentelt, ahol igazán szép sikerekben és kitüntetésekben volt részem. Halálval gondolok vissza erre az elegáns és lelkes közönségre!

És most, mint egy esendes halokkó, aki nem borzalva, de nyugodtan, megadásal még elmulása elé, én is boldogan halok meg szeretteim körében, hiszen felen is egy szebb világi lét íteget! Bucsú szavaimat első sorban a helybeli sajtó képviselőihez intézem, akik annyi gyöngösdéggel, szeretettel nézték el hibáimat s oly sok jakanattal támogattak, biztatottak nehéz feladatomban teljesítésére.

És most Isten velét kedves közönségem! Köszönöm, hogy ezen a rögös pályán te csak tövis nélküli rózsával dobáltam meg.

Emlékezzél rédm, amig lehet, amig el nem felejtessz — egészen.

Nini kedves szerkesztő ur, hiszen én tulajdonképpen csak Onhöz akartam intézni sorjaimat, na mindgye. Igazán hállára kötelezett avval, hogy alkalmat adott, néhány ösztíntén érzett bucsuszó elmondására.

Szívesen ádvözi

Székesfehérvár, 1902. március 21.

Szalóczy Irén.

hozta, hogy az amerikai szőlőtelepet a város átadja a gazdasági ismételő-iskola gyakorlati cözájára, azonban a szükséges személyi és dologi kiadások (18000 kor.) nem vállalja magára, hanem viselje azokat az állam s ezek fejében a gazdaság jövedelme is legyen az államé. A miniszteri kiküldött megtekintette a szőlőtelepet, melyt a ezlra teljesen alkalmasnak talált s így daczára, hogy a város elég szőkkelében nem teljesíti a szükséges feltételeket, remélhető, hogy a jövő tanévben az iskola már megkezdé működését.

— **Piaci árak.** Székesfehérvár március 22-én. Buza: 8.80—8.90 Rozs: 6.80—6.90 Árpa: 6.40—6.50; Zab: 7.50—7.60; Kukorica: 5.0—Az árak koronáértékben 50 fillónként értendők.

SZÍNHÁZ.

Kunhegyi társulata. A székesfehérvári színházterületnek virágvasárnapját fogva *Kunhegyi* Miklós a színház igazgatója s társulata, a melylyel Veszprémben március 23-án kezdő meg előadásait, a következő tagokból áll:

Pálly Tina, subrette primadona.

Abonyi Teres, koloratur primad.

K. Molnár Bella, énekesnő, naiva.

Sz. Pozsonyi Lenke, subrette és ének.

Pávay Vajna Ilonka, fiatal hösnő.

T. Konkoly Thego, Emilia, drámai anya.

Szabó Mariska, komika.

6 fiatal kardalós.

Dzsiné Mándor jellel, hős színész.

Kriehoffer János, szerelmes bouvaivat.

Enyedy Miklós, kedélyes apa.

Kováts Sándor, salonkomikus.

Szalóczy Dezső, naturbus komikus.

Sajó Géza, buffó komikus.

Tóth Lajos, jellel, bariton.

Hajagosy István, bariton.

Márton Miklós, tenorista.

A kar jutalmajátéka. Kedves publikum, a kik a színi sánsót alatt jó és rossz előadásokon ennek a kellemetlen ölének sok óráját agyonlötötték, feltevére minden haragot és gyűlöletet, hallgassuk meg a khórus tiszteletteljes kérélmét: méltóztatson elmenünk a hétfői utolsó előadásra, a mely tisztán az 6 javukra lesz megtartva. A katonánál, ha háboruban volt, nem nézik, hogy hány koponyát szaggatott be. lőt-e le eleneseget vagy sem, hanem már azott is, hogy részt vett a háboruban kivétel nélkül jutalomra érdemes. *A szegény* kóristáknak, a művészet a szeretes frateroniek és betépalap arványainak e földön csak két jutalomban lehet részüik. Istenöl őt vagy hat gyermekekkel megélvő, a publikumtól pedig a színi sánsót végén a jutalmajátékkal megjutalmazza. Ha mindenki a ki a színházba járt, elfő a hétfői előadásra, akkor a khórus két nembeli tagjai meglegedettek lesznek velünk, mi nygis sokat elégedetlenkedtünk velük, a miél nem ők tehetek. Jutalom előadásukra: *A Moza főnyeképek* kerülnek színe s érdekesség le az előadásnak az is, hogy itt és e alkalommal kezdő meg színi pályáját *Havasné Köszegi* Rózi is, a színi akadémia végzett növendéke.

Balatoní rege.

Herczeg Ferencz rognóyes színjátéka, 4 felvonásban. Székesfehérvárról első előadás márczius 19-én.)

Zengő durrn fogalján a nyír én utra kel.
Köl föl a palak partján s fityul erdőn, a zek...
(Karének.)

Nyári napon, esődesen ringó hullámok mellett, huyatt feke a eszlámló puha homokban s néve az égen uszó, vízből tükröző hádrány felhők, — így kell ezt a darabot előadva élvezni.

Finom szerkeszténel még finomabb levégőjét semmiféle rendezőjére a világnak nem bíznák né. Elhez a színházokhoz csak a fantáziámat szerződettem kellesek mosternek, azt is rögtön felmondás terhé mullett. A szereplőkkel pedig előzetesen tiz esztendő egyházat lötönek le s ez idő alatt magam, felíg ébren, félig álmodva a Balaton partján, puha iszapba hengergözve, olvasnám el a darabot.

Herczeg Ferenczekről elő pályája olyan, mint a lepke ropulése, nemcsak, hogy könnyed

és mindig virágos mezők fölött haladó, hanem minden újabb fordulónál új, ragyogó színeket tár elő himes szárnyáról. A *Baltoni regé igaz*, hogy szerényebb igényekkel lép fel, mint az *Oeskay brigádéros* és hatása meg sem közelíti emezt, mégis, szokatlan művelésével, a klasszikus stíl felé közeledő poézisével, gyönyörű nyelvezetével megkapja az embert, még olyan botránys rossz előadásban is, mint a műhelyben részünk volt.

Kettős szövege van a *Baltoni regé*-nek. Az egyik a mesék világából való s ezt Herceg elég merész persiflage-okra használja fel. *Sió*, a Balaton vídám lelkü szellőme megújja a Balaton vizében töltött időket s kimánszik a tóból. Mint síhedő fia oda keveredik a Bakonyban vadászó Hollós Mátyás udvarába, hogy huncutságaival egy kicsit kifigurázza a koronás főket.

Párhuzamosan vonul végig a darabban a eszelekményes szöveg: Mátyás udvarlása a szép *Benigna* özvegy asszonynak s ennek és *Kinizsi* Pál szerelmének története. *Sió*, a vídám és jószívű huncut síhedő csapja be a királyt, az boránlja össze *Benigna* asszonyt és *Kinizsi* s a mikor ezért *Sió* urfnak lakolni kellene, a tihányi barátokhoz internáltatván, *Sió* segítségével hívja szélvihar ezimborját, vissza ugrik a Balatonba, a kaczagó sellők közé, megezibaltatja magát az öreg *Balaton*-királytól, vállalt vonva mondván: itt is, ott is a fületem hullák.

A poetikás, életlenek közül álljon itt egy, az első felvonásból. *Sió*-t, a szuhancnak öltözött balatoni szelömet a zalavári molnárné a filélen fogva huza igazságos Mátyás elé, mert tetten érte, hogy a kakasát ellopta. Azt a kakasát, a melylyel *Sió* urfi a Balatonból annyit ingerkedett. Ott is van a kakas *Sió* kezé között, tegyen igazságot Mátyás, a ki éppen *Benignának* udvarol s erre bizza a bírói döntést.

Mátyás: Mi jogon tited a kakas?
Sió: *Benigna* asszony cipőszalagjára mondom, a kakas az enyém a hídítás jogán!
Mátyás: A ki elveszi a másét, az tolvaj nem hódol!

Sió: Nem ismerlek uram, de kérek, ügyelj a nyelvedre! Ha én tolvaj vagyok egy rongyos kakasot, mi akkor a király, a ki elvette Bajazidtól Szabás várát?
Mátyás: Ki fia vagy?

Sió: A leg hatalmasabb, legbölcsebb, legvitézebb királyé, Hollós Mátyás fia vagyok.
Mátyás: Széltőlök beszédedtől, ki volt anyád?
Sió: (térde ereszkedik). Azt nem tudom. De sokszor hallottam már, hogy Mátyás ur az árva és szegények — apja.

Benigna: Kell föl fiu, származásod legális. (Mátyáshoz:) Megkönnyebültél uram? Az ember sohsem tudhatja...

Mátyás: Halljuk az ítéletet!
Benigna: Előbb egy kérdést. Visszaadja a király a szultának Szabás várát?
Mátyás: Ha lehet, inkább megtartom.

Benigna: Én olyan bíró vagyok, hogy egyenlő mértékkel mérek. A kakas a fiué!
Molnárné: De lelken nagyasszonyom —

Benigna: Bredj a majorságba, menyecské, válassz magadnak hármat a kakasaim közül...
Sió: (a molnárnéhez). Látnod te esul molnárné, ezt nekem köszönhetik — tyukjaid.

A mi magát a promiét illeti, mód fölött elesdálkozottam rajta, hogy a míg az egész sajnosban *Fenelőányok*-kal és *Babkukéz* *Jánosok*-kal traktáltak bennünket, most az utolsó napokban egymásután jöttek az újdonságok. Ugy tett Halmay, mint a fősvény ember, a ki gyűjtögeti a kinekeset, de mikor kimúlása idejét érzi közeledni, no akkor hajrá, perszót hozat és két kézzel szórja az aranyakat: halálta után megemlegessék, milyen gavallér volt ököme.

Hanem az előadás, teringgettét, de gyöngye volt. Jónak csak *Fóti Fridát* (*Sió*) lehet mondani, a ki derüt tudott hozni a színpadra, egyéniségének a szerep jól megfelelt. *F. Lányi Irma* is érdekes *Benigna* volt, azonkívül kitűnően nézett ki. Az előadás többi részének csak általános és jellegzetes tulajdonságait emelem ki: a szerep nem tudást s az éppen ebből is eredő hamis hangsúlyozást. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy ha szerepeiket

tudták volna: jól pontírozták volna. *Dorosényi Julia* és *Rácz Giza* például — a két sellő — fogadalmat tehetek valamikor, hogy a hol csak alkalmuk akad: kiesülnék a nyelvtani és retorikai szabályokat.

Kérem írását adom, hogy beváltották fogadalmukat. (f. l.)

Második előadás pénteken volt a *Baltoni regé*-nek, egyttal *Fóti Frida* busufelépő. Teljesen rekvót volt, ez azonban kissámm, — áros volt a ház — de annál lelkesebb tisztelet nem akadályozta meg, hogy egy egész virág és babér vásáresamokot adassanak fel a részére; vagy tizenöt *Sió*-korban levő ifjú pedig, a sioux-indiánok családát fűtta el, nagyobb dícsőség kedvéért. Az bizonyos, hogy *Fóti* kissasszony művészi pályája *Székesfehérvártól* érezhető maradánoőbb nyomokat fog hagyni azoknak a szekundálnak a révén, a miket tiszteletli a művészetért fognak elszenvetni a husvét bizonyítványokban. Nem is veszt ötlet: valaki szekundából emeltesen szobrot magának.

314/1902. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a székesfehérvári kir. járásbírósnak 1902. évi V. H. 106. I. sz. végzése következtében *Friedmann-Tapezirez bécsi* cégé javára **Goldstein Izidor székesfehérvári cég ellen** 36 korona 60 fillér s jár. erejéig **1902. évi február hó 28-án** fogamatottot kiadgatási végrehajtás útján felül foglalt és 2352 koronára becsült következő ingóságok, n. m.: **bolli berendezés, férfi divatrak** stb. nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a székesfehérvári kir. járásbírósnak 1902. évi V. H. 106.2. számú végzése folytán **Székesfehérvártól Színház-u. 1 sz. alatti** leendő oszki üzletere **1902. évi április hó 15. napjának délután 3 órája** határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igények, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Ameonyiban az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták, és azokra ki-

elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székesfehérvártól, 1902. márcz. 16.

HAVAS SÁNDOR,
kir. bír. végrehajtó.
Budai-út 17. szám alatt.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Eladó szőlő!
 Egy két öktálos jó karban lévő szőlő — csinos nyaralásra alkalmas lakházzal — nagy pinceszével, az Öreghegy egyik legcsibesebb részén szabadkézből eladó. Ozim: a kiadóhivatban.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KÁVÉ

Santos I.	1 kg. K.	2.40.
Bioláve I.	1 "	2.80.
Jamaikai I.	1 "	3.20.
Ceylon I-es	1 "	3.20.
„ finom I.	1 "	3.60.
„ legfin. I.	1 "	4.-
Cuba kiges.	1 "	4.40.
Mocca legfin.	1 "	4.40.
Jáva (arany)	1 "	4.40.
Gyöngy I.	1 "	4.40.
Pörkölt vegy. legf.	1 "	4.-

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

TEA

Törmelék	1 Dka.	6 fill.
Somtang	1 "	10 "
Kaysow (orosz)	1 "	16 "
Mandarin	1 "	20 "
Pocccavirág	1 "	24 "
Assain (legerős)	1 "	28 "
CSászár keverék saját vegyítés	20 "	28 "

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Szigethy Testvérek

gyarmatár. fűszer, esemege és bor kereskedőknek
 Székesfehérvár, (Kossuth u.)

CSÁSZÁR ILMA

női divatterme,

SZÉKESFEHÉRVÁR, Kossuth-utca 8. sz.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgy közönség becses tudomására hozni, miszerint üzletemet a tavaszi és nyári időnyre a legújabb, hölgy és gyermek kalapokból oly nagy választékban rendeztem be, hogy a legfinomabbtól a legolcsóbbig, minden árhoz szolgálhatók.

Különösen megemlítendő Párisi és Bécsi modell-kalapjaim, melyek remek választékban vannak raktáron.

Szíves pátfogásukat kérve,
 kiváló tisztelettel: **CSÁSZÁR ILMA**

7¹/₂ kamat engedés.

ÚJ RENDSZER!

7¹/₂ kamat engedés.

Készpénz bevásárlásnál a feltétlen szabott árainkból 7¹/₂ kamatot, azaz minden forint után 15 fillért engedélyezünk.

Az árak, mint eddig is, minden egyes árucikknek számokkal vannak kiirva.

Ullmann és Weisz
 női-és férfi divatrúháza
 Székesfehérvár, Nádor-utca.

Naperynők érkeztek!

7¹/₂ kamat engedés.